

Δεν φθάνουμε στο άπειρο προσθέτοντας αριθμούς! (π. Δημήτριος Στανιλοάε)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στο λόγο του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, που διαβάζουμε τη νύχτα της Αναστάσεως, ακούμε: «Μηδεὶς θρηνήτω πτωχεῖαν, εφάνη γὰρ ἡ κοινὴ Βασιλεία. Μηδεὶς οδυρέσθω πταίσματα, συγγνώμη γὰρ ἐκ τοῦ τάφου ἀνέτειλε. Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον, ἡλευθέρωσε γὰρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος».

Ὅπως, λοιπόν, πριν ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση ἡ ζωὴ ὅλων εἶχε ἓνα ἀνολοκλήρωτο νόημα, ἔτσι τὴν Ἀνάσταση γεμίζει τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα με φῶς καὶ χαρὰ, γιατί, ὅταν ἓνα μόνο μέρος τοῦ κόσμου αποκτᾷ τὸ πλήρες νόημά του, αὐτὸ τὸ πλήρες νόημα ἐκπέμπεται στὰ πάντα.

Με τὴν Ἀνάσταση μίᾳς μονάχα ὑπαρξης -τοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ- ὁ χρόνος, που ξετυλίγεται μέσα στὰ σκοτάδια τῆς ἐπανάληψης τῆς σύνθεσης καὶ τῆς χωρὶς νόημα ἀποσύνθεσης, ἐγίνε χρόνος, που οδεύει πρὸς τὴν ἀνάσταση καὶ τὴν αἰώνια ζωὴ• τὸ φῶς που ἔφερε στὴν ἀνθρωπότητα ὁ Χριστὸς δείχνει τὸ στόχο, πρὸς τὸν ὁποῖο ὁ χρόνος οδηγεῖ ὅλα ὅσα ζοῦν μέσα στο χρόνο. Ολόκληρος ὁ χρόνος κι

ολόκληρος ο κόσμος δεν φαντάζουν πιά σαν αδιάκοπη ροή ανάμεσα στις γεννήσεις και στους θανάτους, αλλά σαν μια πραγματικότητα φωτισμένη από νόημα, σαν μια οδός προς την ανακεφαλαίωση των πάντων μέσα στην Ανάσταση και την αιώνια και πλήρη ζωή, σαν παραμονές της μεγάλης δίχως τέλος γιορτής.

Όλες οι μέρες του χρόνου, της χρονιάς ολόκληρης αποτελούν γιορτές ή σταθμούς μιάς πορείας που φέρνει προοδευτικά στη μεγάλη γιορτή, την τελική και αιώνια. Το φως της αιώνιας γιορτής ρίχνει τις ακτίνες του σ' όλες τις μέρες. Ή μ' άλλα λόγια, όλες οι μέρες του χρόνου αποτελούν προεόρτια, που μας προετοιμάζουν προοδευτικά για την έσχατη Κυριακή, για την αιώνια ζωή μέσα στο φως, που αποκαλύφθηκε με την Ανάσταση, έτσι όπως οι μέρες της εβδομάδας, οι μέρες οι αφιερωμένες στους αγίους, αποτελούν προπαρασκευαστικές γιορτές για τη συνάντηση με το Χριστό, που συμβολίζει και προεικονίζει η Κυριακή ημέρα.

Έτσι, όπως η χαρά της Ανάστασης ξεπερνά κάθε χαρά και σκεπάζει κάθε λύπη, το φως της ξεπερνά όλα τα φώτα, που γεννά η σκέψη και η φυσική φαντασία του ανθρώπου, δηλαδή όλες οι φιλοσοφικές εξηγήσεις για την ύπαρξη και όλες οι ομορφιές, που ανακαλύπτει μέσα της η καλλιτεχνική φαντασία. Μα ξεπερνά ακόμη και τα ατελή φώτα της Αποκάλυψης της Παλαιάς Διαθήκης. Στη Παλαιά Διαθήκη μία πύρινη στήλη οδηγούσε από την επίγεια σκλαβιά σε μία επίγεια εξωτερική ελευθερία και ο Μωϋσής γνωστοποιούσε τις βουλές του Θεού, που έμενε

κρυμμένος μέσα στο γνόφο. Με την Ανάσταση ο ίδιος ο Ήλιος της ύπαρξης φανερώθηκε ολόλαμπρος και φώτισε άπλετα τη δημιουργία ολόκληρη, οδηγώντας ήδη από τούτη την επίγεια ζωή στο ξεπέρασμά της, στην πληρότητα της ζωής. «Αντί στύλου πυρός, δικαιοσύνης ανέτειλεν Ήλιος• αντί Μωϋσέως Χριστός, η σωτηρία των ψυχών ημών» (Θεοτοκίον Κυριακής του Πάσχα).

Έχει λεχθεί σωστά πως η Καλή Αγγελία, το Ευαγγέλιο των χριστιανών, συμπυκνώνεται στο άγγελμα της Ανάστασης του Χριστού, ως το θεμέλιο της βεβαιότητας ότι και εμείς θα αναστηθούμε. Και μόνο αυτό να είχε φέρει στον κόσμο ο χριστιανισμός, θα είχε προσφέρει άπειρα περισσότερα, απ' όλα όσα πρόσφεραν στο κόσμο όλες οι ανθρώπινες προσπάθειες σ' όλες τις εποχές. Γι' αυτό οι Απόστολοι είδαν σαν αποστολή τους τη μαρτυρία για την ανάσταση του Χριστού (Πραξ. 1,22). Αναμφίβολα αυτό το άγγελμα υπήρξε το κατ' εξοχήν «καλό» άγγελμα. Όχι γιατί αναγγελλόταν η ανάσταση ενός κοινού ανθρώπου, γιατί δεν θα μπορούσε να θεμελιωθεί η ελπίδα όλων στο γεγονός της ανάστασης ενός κοινού ανθρώπου. Μία τέτοια ανάσταση δεν θα ήταν μια ανάσταση για πάντα μέσα στην πληρότητα της θείας ζωής, αλλά μια επανάληψη της ζωής στην κατάσταση του παρόντος, ή σε μια κάπως διαφορετική κατάσταση, αλλά οπωσδήποτε σχετική. Η ανάσταση του Χριστού υπήρξε το κατ' εξοχήν καλό Άγγελμα, γιατί ήταν η ανάσταση Εκείνου που, όντας άνθρωπος, ήταν και Θεός και ως Θεός μπορεί να μας κάνει μετόχους στην ανάστασή Του. Γιατί η δική μας μελλοντική ανάσταση, θεμελιωμένη πάνω στη δική Του, θα είναι μετοχή στην ανθρώπινη ζωή Του, υψωμένη ως τη ζωή του ίδιου του Θεού, επομένως στον ύψιστο και απόλυτο βαθμό της.

Οι Απόστολοι, μαρτυρώντας την ανάσταση του Χριστού, μαρτυρούσαν την ανάσταση του Θεού που ενανθρώπησε, γιατί μαρτυρούσαν όλα τα σημεία και τους λόγους, με τα οποία ο ίδιος ο Χριστός φανέρωσε τη θεότητα Του, στη διάστημα της επίγειας ζωής Του, αφού έζησαν κοντά Του «εν παντί χρόνω εν ω εισήλθε και εξήλθε εφ' ημάς» (Πράξεις 1,21). Μονάχα αυτή η ανάσταση μπορούσε να είναι η ανάσταση μέσα στην πληρότητα της ζωής και μονάχα αυτή θεμελιώνει ή ταυτίζεται με τη χαρά που πληροί τα πάντα.

Οι γυναίκες φεύγουν απ' το μνήμα όχι μόνο γεμάτες χαρά, αλλά και τρέμοντας από φόβο. Γιατί η χαρά τους συνεχεται από την αίσθηση του μυστηρίου, από την αίσθηση ότι μέσα στην κατάσταση της ύπαρξής μας, ξεπηδάει μία εντελώς διαφορετική κατάσταση. Η χαρά τους δεν είναι μια συνηθισμένη χαρά, μια χαρά που αφήνει τον άνθρωπο μέσα στα όρια της συνηθισμένης ζωής του. Ο Χάιντεγκερ κάνει διάκριση ανάμεσα στο «φόβο» (furcht) για κάτι που ανήκει στον κόσμο, και στον τρόμο (angst) μπροστά στη θάνατο που θέτει τέρμα στην ύπαρξή μας, μέσα στο κόσμο. Η χαρά που ένιωσαν οι γυναίκες στο άγγελμα της ανάστασης του Κυρίου είναι ανάμεικτη μ' ένα τέτοιο τρόμο, που τις έθετε μπροστά σε μία κατάσταση της ύπαρξης πέρα από τα όρια του κόσμου. Αλλά αυτός ο τρόμος δεν τις συνέθλιψε, γιατί δεν προερχόταν από ένα αίσθημα κενού, χάους, αλλά ήταν τρόμος μεσ' στη χαρά, γιατί τον προξενούσε η αίσθηση πως μια άλλη ύπαρξη

αναβλύζει, που η πληρότητά της ξεπερνά τη συνηθισμένη ύπαρξη. «Η Ανάσταση του Χριστού είναι η αρχή μιάς νέας άφθαρτης ζωής» ψάλλει η Εκκλησία τη Μεγάλη Πέμπτη.

Αλλά η ύπαρξη στην πληρότητά της δεν κλείνει μέσα της μόνο μια πληρότητα χαράς, αλλά και μια πληρότητα φωτός. Μια ύπαρξη που έχει όρια, περιορίζει τη γνώση του νοήματός της. Εξάλλου, ένας τρόπος ύπαρξης περιορισμένος, δεν μπορεί να ξεπεράσει τα όριά του, προοδεύοντας σταδιακά• δεν μπορεί επομένως να φθάσει ούτε στη γνώση του πλήρους νοήματός της, ούτε στο πλήρες φως με μια τέτοια πρόοδο. Δεν φθάνει κανείς στο άπειρο προσθέτοντας αριθμούς. Δεν μπορούμε να φθάσουμε την πληρότητα ζωής και επομένως την πληρότητα χαράς και φωτός, παρά μόνο μ' ένα άλμα, που εμείς δεν μπορούμε να το πραγματοποιήσουμε αλλά που το πραγματοποιεί ο Θεός, που κάνει την ύπαρξή μας να μετέχει διά της χάριτος στη ζωή Του.